

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Masarykova cesta 16
1000 Ljubljana
Slovenija
e-naslov: gp.mizs@gov.si

Številka: 0070-20/2022/23

Ljubljana, 28. 7. 2022

EVA 2022-3330-0016

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

**ZADEVA: Sklep o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Inštitut za novejšo zgodovino
(EVA 2022-3330-0016) – predlog za obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 6. člena in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), 3. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP) ter prvega odstavka 67. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21) je Vlada Republike Slovenije na svoji .. seji dne ... sprejela

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je sprejela Sklep o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Inštitut za novejšo zgodovino in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Prejmejo:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Ministrstvo za kulturo,
- Inštitut za novejšo zgodovino.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Tomaž Boh, generalni direktor Direktorata za znanost
- Eva Marjetič, sekretarka, Sektor za znanost

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

Z gradivom se predlaga sprejem Sklepa o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Inštitut za novejšo zgodovino (v nadaljnjem besedilu: sklep), s katerim Republika Slovenija uskladi akt o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Inštitut za novejšo zgodovino z določbami Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21) in drugimi predpisi.

Inštitut za novejšo zgodovino je postal javni raziskovalni zavod z Odlokom o preoblikovanju Inštituta za novejšo zgodovino v javni raziskovalni zavod (Uradni list RS, št. 39/92, 65/99, 37/03, 11/06, 47/11 in 134/20) in v skladu z novim sklepom nadaljuje svoje delo. Gradivo nima finančnih posledic za proračun RS.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
/				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Gradivo nima finančnih posledic za proračun RS.				
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:				
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.			NE	
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:				

– Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
Sedmi odstavek 9. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 10/14, 164/20, 35/21, 51/21 in 114/21) določa, da se pri pripravi sklepa javnosti ne povabi k sodelovanju.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
dr. Igor Papič minister Priloga: – Predlog sklepa o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Inštitut za novejšo zgodovino	

PREDLOG
(EVA 2022-3330-0016)

Na podlagi 3. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP) in prvega odstavka 67. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21) je Vlada Republike Slovenije sprejela

SKLEP
o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Inštitut za novejšo zgodovino

I. STATUS INŠTITUTA

1. člen

(1) S tem sklepom se delovanje javnega raziskovalnega zavoda Inštitut za novejšo zgodovino (v nadaljnjem besedilu: inštitut) uskladi z Zakonom o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21; v nadaljnjem besedilu: ZZrID) in drugimi predpisi.

(2) Ustanovitelj inštituta je Republika Slovenija. Ustanoviteljske pravice in obveznosti v imenu Republike Slovenije izvršuje Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada).

(3) Inštitut za novejšo zgodovino je bil preoblikovan v javni raziskovalni zavod z Odlokom o preoblikovanju Inštituta za novejšo zgodovino v javni raziskovalni zavod (Uradni list RS, št. 39/92, 65/99, 37/03, 11/06, 47/11 in 134/20) in v skladu s tem sklepom nadaljuje svoje delo.

2. člen

Inštitut je pri svojem delu avtonomen, kar mu zagotavlja predvsem:

1. svobodo raziskovanja in posredovanja znanja;
2. samostojno upravljanje sredstev stabilnega financiranja v skladu z ZZrID;
3. samostojno urejanje notranje organiziranosti in delovanja v skladu s predpisi, tem sklepom in statutom;
4. sprejemanje pogojev za izvolitev v raziskovalne nazive ob upoštevanju minimalnih pogojev, določenih v splošnem aktu Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ARRS);
5. izvolitve v raziskovalne nazive;
6. izbiro zaposlenih za zasedbo delovnih mest;
7. oblikovanje in določitev področij znanstvenoraziskovalnega dela;
8. volitve, imenovanja in odpoklic organov v skladu z ZZrID, statutom in drugimi akti;
9. odločanje o oblikah sodelovanja z drugimi organizacijami.

II. IME IN SEDEŽ INŠTITUTA

3. člen

(1) Ime javnega raziskovalnega zavoda: Inštitut za novejšo zgodovino.

(2) Ime v angleškem jeziku: Institute of Contemporary History.

(3) Skrajšano ime: INZ.

(4) Sedež inštituta: Ljubljana.

(5) Poslovni naslov inštituta: Privoz 11, Ljubljana.

III. DEJAVNOST INŠTITUTA

4. člen

(1) Dejavnosti inštituta v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) so:

G 47.610 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s knjigami,
G 47.890 Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah z drugim blagom,
G 47.910 Trgovina na drobno po pošti ali po internetu,
G 47.990 Druga trgovina na drobno zunaj prodajaln, stojnic in tržnic,
J 58.110 Izdajanje knjig,
J 58.120 Izdajanje imenikov in adresarjev,
J 58.130 Izdajanje časopisov,
J 58.140 Izdajanje revij in druge periodike,
J 58.190 Drugo založništvo,
J 58.290 Drugo izdajanje programja,
J 59.110 Produkcija filmov, video filmov, televizijskih oddaj,
J 59.120 Post produkcijske dejavnosti pri izdelavi filmov, video filmov, televizijskih oddaj,
J 59.130 Distribucija filmov, video filmov, televizijskih oddaj,
J 62.010 Računalniško programiranje,
J 62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih,
J 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov,
J 62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti,
J 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti,
J 63.120 Obratovanje spletnih portalov,
J 63.990 Drugo informiranje,
L 68.200 Oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin,
M 72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike,
N 77.400 Dajanje pravic uporabe intelektualne lastnine v zakup, razen avtorsko zaščenih del,
N 82.190 Fotokopiranje, priprava dokumentov in druge posamične pisarniške dejavnosti,
P 85.422 Visokošolsko izobraževanje,
P 85.520 Izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje na področju kulture in umetnosti,
P 85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje,
P 85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje,
R 91.011 Dejavnost knjižnic,
R 91.012 Dejavnost arhivov.

(2) Inštitut je ustanovljen z namenom neodvisnega izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti in za izvajanje javne službe na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti.

(3) Javna služba na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti predstavlja znanstvene in družbeno oziroma gospodarsko pomembne ter neodvisne znanstvene raziskave in podporne dejavnosti za njihovo izvajanje, ki se izvajajo neprekinjeno, kakovostno in nepridobitno ter katerih rezultati so javno dostopni ter pomembni za znanstveni in družbeni oziroma gospodarski razvoj Slovenije. Javna služba na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti obsega raziskovalne programe in usposabljanje mladih raziskovalcev ter infrastrukturno, upravljavsko in podporno dejavnost ter drugo institucionalno infrastrukturo, programe nacionalnih raziskav in razvoja znanstvenoraziskovalne dejavnosti, financiranih prek stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti.

(4) Inštitut je izvajalec javne službe kot subjekt, katerega glavni cilj na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti je neodvisna izvedba raziskav oziroma obsežna razširitev rezultatov teh dejavnosti prek izobraževanja, objav ali prenosa znanja.

(5) Inštitut izvaja javno službo na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, s čimer uresničuje svoje temeljno poslanstvo.

(6) Inštitut s svojo dejavnostjo prispeva k vsestranski dostopnosti in uporabi znanja v družbi, soustvarja nacionalno, znanstveno in kulturno identiteto Slovenije, skrbi za prenos raziskovalnih dosežkov, za obveščanje javnosti o znanstvenoraziskovalnih dosežkih, za popularizacijo znanosti in za širjenje znanstvene kulture.

(7) Inštitut se vključuje v domačo in mednarodno znanstvenoraziskovalno dejavnost in se v ta namen povezuje s sorodnimi organizacijami v Republiki Sloveniji in v svetu.

(8) Za zagotavljanje enakih možnosti spolov inštitut sprejme in izvaja program ukrepov ter najmanj enkrat letno obravnava njegove učinke in o njih poroča v okviru rednih letnih poročil.

5. člen

(1) Inštitut lahko poleg dejavnosti javne službe opravlja tudi tržno dejavnost, povezano z dejavnostmi javne službe, pri čemer te ne smejo posegati v obseg in kakovost zagotavljanja javne službe. Kadar inštitut opravlja tržno dejavnost, mora biti cena na trgu oblikovana tako, da upošteva polno lastno ceno tržne dejavnosti, ki mora vključevati vse neposredne in posredne stroške zagotavljanja te tržne storitve. V kalkulacijo cene morajo biti všteti vsi stroški, ki so povezani s prodajo blaga in storitev na trgu ter se nanašajo na izdatke za blago in storitve, investicije in investicijsko vzdrževanje ter stroške dela.

(2) Inštitut opravlja dejavnost tudi za druge naročnike v obsegu in na način, ki je določen z letnim programom dela in finančnim načrtom inštituta.

(3) Inštitut prodajo blaga in storitev na trgu lahko izvaja le, če z izvajanjem te dejavnosti zagotovi najmanj pokritje vseh s to dejavnostjo povezanih odhodkov.

6. člen

(1) Inštitut lahko ob izpolnjevanju pogojev po predpisih, ki urejajo visokošolsko izobraževanje, v okviru svoje znanstvenoraziskovalne dejavnosti sodeluje z univerzami in samostojnimi visokošolskimi zavodi pri oblikovanju in izvajanju visokošolskega izobraževanja.

(2) Inštitut lahko na podlagi predhodnega soglasja ustanovitelja postane pridružena članica univerze.

(3) Podrobnejše določbe o postopku povezovanja ter o sodelovanju inštituta z univerzami in samostojnimi visokošolskimi zavodi se opredelijo v statutu.

7. člen

(1) Inštitut in raziskovalci spodbujajo uporabo, zaščito in prenos znanja na način, da so raziskovalni rezultati, financirani iz javnih virov, preneseni v družbo oziroma gospodarstvo. Prihodki iz dejavnosti prenosa znanja se lahko namenijo le za financiranje osnovne dejavnosti inštituta ali uporabijo za nagrajevanje izumiteljev skladno z zakonom, ki ureja izume iz delovnega razmerja.

(2) Inštitut lahko v okviru svoje dejavnosti ustanovi drug zavod s soglasjem ustanovitelja.

(3) Ne glede na zakon, ki ureja javne finance, lahko inštitut v skladu s 77. členom ZZrID zaradi prenosa znanja v družbo oziroma gospodarstvo ustanovi gospodarsko družbo.

(4) Gospodarsko družbo inštitut ustanovi skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, in vanjo vstopa z intelektualno lastnino, pridobljeno z izvajanjem znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Intelektualna lastnina mora biti veljavno vrednotena na dan sklenitve družbene pogodbe, skladno s postopki, ki urejajo intelektualno lastnino. Pri tem kot ustanovitelj odgovarja za obveznosti ustanovljene pravne osebe do višine svojega kapitalskega vložka.

(5) Način vrednotenja intelektualne lastnine, postopek izbire zasebnega soustanovitelja, postopek in pogoji ustanavljanja gospodarske družbe ter strategija izstopa iz ustanovljene pravne osebe so opredeljeni v posebnem aktu inštituta, ki ga sprejme upravni odbor in h kateremu poda soglasje vlada. Določila, ki se nanašajo na posamičen primer ustanovitve gospodarske družbe, so opredeljena v družbeni pogodbi.

(6) Za ustanovitev gospodarske družbe, ki mora temeljiti na družbeni pogodbi, inštitut potrebuje soglasje ustanovitelja, in sicer na predlog upravnega odbora inštituta. Pripravljena mora biti vsa potrebna dokumentacija, na podlagi katere lahko ustanovitelj sprejme odločitev.

IV. ORGANIZACIJA IN ORGANI INŠTITUTA

8. člen

Podrobnejša organiziranost inštituta se določi s statutom.

9. člen

Organi inštituta so:

- upravni odbor,
- direktor in
- znanstveni svet.

1. Upravni odbor

10. člen

(1) Organ upravljanja inštituta je upravni odbor, ki ga sestavlja pet članov, od katerih:

- dva člana imenuje ustanovitelj na način, da je med predstavniki ustanovitelja upoštevana uravnotežena zastopanost spolov, skladno z zakonom, ki ureja enake možnosti spolov, in sicer enega na predlog ministrstva, pristojnega za znanost, in enega na predlog ministrstva, pristojnega za kulturo,
- dva člana imenuje znanstveni svet inštituta iz vrst uporabnikov inštituta oziroma zainteresirane javnosti. Imenovana člana iz vrst uporabnikov ne smeta prihajati iz iste institucije,
- enega člana izvolijo zaposleni delavci inštituta izmed sebe.

(2) Predsednika in podpredsednika upravnega odbora inštituta izvolijo člani upravnega odbora izmed sebe.

(3) Predstavnik ustanovitelja, ki ju imenuje vlada, se izbereta na podlagi skupnega javnega poziva ministrstva, pristojnega za znanost, in ministrstva, pristojnega za kulturo. Če se na javni poziv ne prijavi zadostno število kandidatov oziroma če prijavljeni kandidati ne izpolnjujejo pogojev, določenih v javnem pozivu, in je treba zagotoviti nemoteno delovanje upravnega odbora, ministristvi iz prve alineje prvega odstavka tega člena vladi v imenovanje predlagata kandidata, ki izpolnjujeta pogoje iz tega javnega poziva, brez ponovljenega javnega poziva.

(4) Predstavnik uporabnikov inštituta oziroma zainteresirane javnosti znanstveni svet imenuje na podlagi javnega poziva.

(5) Način imenovanja članov iz vrst uporabnikov inštituta oziroma zainteresirane javnosti in izmed zaposlenih delavcev na inštitutu se podrobneje določi v statutu.

11. člen

(1) Upravni odbor je organ upravljanja inštituta.

(2) Upravni odbor inštituta ima naslednje pristojnosti:

1. sprejema splošne akte inštituta ter akt o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest;
2. sprejema strategijo razvoja inštituta in spremlja njeno uresničevanje;
3. sprejema letni program dela in finančni načrt inštituta;
4. sprejema letno poročilo inštituta;
5. na predlog direktorja in ob predhodnem mnenju znanstvenega sveta sprejema razporeditev sredstev S-ZRD-O;
6. na predlog direktorja in ob predhodnem mnenju znanstvenega sveta sprejme akt prejemnika stabilnega financiranja iz 29. člena ZZrID;
7. sprejme poročilo o evalvaciji iz 31. člena ZZrID;
8. odloča o zadevah gospodarske in materialne narave;
9. odloča o predlogu direktorja o uporabi presežka prihodkov nad odhodki;
10. na predlog direktorja ustanovitelju predlaga način pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki;
11. daje ustanovitelju in direktorju predloge in mnenja o posameznih vprašanjih;
12. izvaja nadzor nad vodenjem poslov ter nad finančnim in premoženjskim stanjem inštituta;
13. sprejema statut, h kateremu, ne glede na določbe zakona, ki ureja zavode, ni potrebno soglasje ustanovitelja;
14. imenuje zunanje revizorje za pregled finančnega poslovanja inštituta;
15. potrjuje program notranje revizije in program notranjega nadzora;
16. daje soglasje za posle, ki se v statutu določijo kot posli, za katere je potrebno soglasje upravnega odbora;
17. od direktorja lahko zahteva informacije glede katerega koli poročila ali zadeve v zvezi s poslovanjem inštituta;
18. imenuje in razrešuje direktorja inštituta, k čemur ne glede na določbe zakona, ki ureja zavode, ni potrebno soglasje ustanovitelja;
19. imenuje komisije in druga delovna telesa za izvajanje nalog iz svoje pristojnosti;
20. določa cenike za opravljanje prodaje in storitev na trgu ter sprejme akt, ki ureja prodajo blaga in storitev na trgu;
21. obravnava mnenja in predloge znanstvenega sveta;
22. sprejema poslovnik upravnega odbora;
23. izvaja druge naloge v skladu s tem sklepom in statutom.

(3) Upravni odbor ministrstvo, pristojno za znanost:

- obvešča o imenovanju oziroma razrešitvi direktorja v 7 dneh od njegovega imenovanja oziroma razrešitve,
- seznanja z besedilom statuta in njegovih sprememb v 7 dneh po njihovem sprejetju,
- na podlagi njegovih usmeritev ali na njegovo zahtevo obvešča o sprejetih odločitvah upravnega odbora,
- vsako leto v letnem poročilu inštituta obvešča o svojem delu.

12. člen

(1) Mandat članov upravnega odbora inštituta je štiri leta. Upravni odbor je konstituiran, ko je imenovana oziroma izvoljena več kot polovica članov. Konstitutivno sejo skliče in do imenovanja predsednika upravnega odbora vodi direktor.

(2) Način dela upravnega odbora se določi s statutom oziroma poslovnikom upravnega odbora.

(3) Člani upravnega odbora inštituta morajo svoje naloge opravljati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika. Za kršitev dolžne skrbnosti in zaradi kršitve varovanja poslovne skrivnosti so odškodninsko odgovorni po splošnih načelih obligacijskega prava.

2. Direktor

13. člen

(1) Direktor je poslovodni organ inštituta.

(2) Direktor vodi, zastopa in predstavlja inštitut ter je odgovoren za zakonitost poslovanja inštituta. Opravlja naslednje naloge:

1. skrbi in odgovarja za zakonitost dela inštituta in za izvajanje njegovih obveznosti, določenih z zakonom, drugimi predpisi, tem sklepom ter splošnimi akti inštituta;
2. upravnemu odboru predlaga v sprejetje splošne akte inštituta;
3. upravnemu odboru predlaga v sprejetje statut in akte o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest;
4. upravnemu odboru predlaga sprejetje letnega programa dela in finančni načrt inštituta;
5. upravnemu odboru predlaga v sprejetje letno poročilo o delu inštituta;
6. upravnemu odboru predlaga v sprejetje strategijo razvoja inštituta;
7. upravnemu odboru predlaga v sprejetje razporeditev sredstev S-ZRD-O;
8. upravnemu odboru predlaga v sprejetje akt prejemnika stabilnega financiranja iz 29. člena ZZrID;
9. sprejema akte v posamičnih zadevah iz pristojnosti inštituta, če s predpisi ni določeno drugače;
10. pripravi predlog odločitve o uporabi presežka prihodkov nad odhodki in pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki za upravni odbor;
11. obravnava mnenja in predloge znanstvenega sveta;
12. imenuje strokovne komisije in druga delovna telesa za izvajanje nalog iz svoje pristojnosti;
13. opravlja druge naloge skladno z zakonom, tem sklepom oziroma statutom.

(3) Naloge direktorja se podrobneje opredelijo v statutu.

(4) Direktor je odgovoren, da inštitut posluje v skladu z zakonom, drugimi predpisi, tem sklepom in splošnimi akti inštituta.

(5) Direktor je za svoje delo odgovoren upravnemu odboru in ustanovitelju.

(6) Direktor mora pri svojem delu ravnati nepristransko in s skrbnostjo dobrega strokovnjaka ter varovati poslovne skrivnosti inštituta. Direktor odgovarja inštitutu za škodo, ki jo je povzročil s svojim nevestnim oziroma protipravnim ravnanjem.

14. člen

(1) Direktorja imenuje in razrešuje upravni odbor inštituta.

(2) Mandat direktorja je pet let in je lahko po poteku mandatne dobe ponovno imenovan.

(3) Za direktorja inštituta je lahko imenovan raziskovalec, ki ima izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu tretje stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih tretje stopnje in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 10. raven, s področja dejavnosti inštituta, ter izpolnjuje naslednje pogoje:

1. aktivno obvlada slovenski in en svetovni jezik s prednostjo znanja angleškega jezika;
2. ima izkušnje pri opravljanju zahtevnejših vodstvenih nalog;
3. ima sposobnosti za organiziranje in vodenje znanstvenoraziskovalnega dela;
4. izpolnjuje kriterije za vodjo temeljnega raziskovalnega projekta;
5. pripravi vizijo razvoja inštituta za pet let;
6. izpolnjuje druge pogoje, ki jih določajo veljavni predpisi.

15. člen

Direktor inštituta lahko opravlja znanstvenoraziskovalno obveznost kot dopolnilno zaposlitev pri istem ali drugem delodajalcu v obsegu, ki ne presega 20 % polnega delovnega časa na teden. Dopolnilna zaposlitev se lahko financira iz sredstev Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ali iz drugih sredstev.

16. člen

- (1) Inštitut ima lahko enega namestnika direktorja. Število pomočnikov direktorja se določi s statutom.
- (2) S statutom se določi tudi način določanja zaposlenih, ki opravljajo naloge vodenja notranje organizacijske enote.

3. Znanstveni svet

17. člen

- (1) Za obravnavanje in odločanje o vprašanjih s področja strokovnega dela inštituta se oblikuje znanstveni svet.
- (2) Znanstveni svet je strokovni organ inštituta.
- (3) Pristojnosti znanstvenega sveta so:
 - 1. odloča o strokovnih vprašanjih v okviru pooblastil, določenih v statutu ali drugih splošnih aktih inštituta;
 - 2. daje mnenje k strategiji razvoja inštituta;
 - 3. obravnava letni program dela in finančni načrt inštituta;
 - 4. daje mnenje na predlog direktorja o razporeditvi sredstev S-ZRD-O;
 - 5. daje mnenje k aktu prejemnika stabilnega financiranja iz 29. člena ZZrID, ki ga predlaga direktor;
 - 6. oblikuje strokovne podlage za pripravo raziskovalnih programov;
 - 7. obravnava poročilo o evalvaciji iz 31. člena ZZrID;
 - 8. podaja mnenje v postopku imenovanja oziroma razrešitve direktorja inštituta;
 - 9. imenuje komisije in druga delovna telesa za izvajanje nalog iz svoje pristojnosti;
 - 10. daje mnenja in pobude glede organizacije in pogojev za razvoj dejavnosti;
 - 11. opravlja izvolitve raziskovalcev v raziskovalne nazive;
 - 12. izvaja druge naloge v skladu s tem sklepom oziroma statutom.
- (4) Direktor je član znanstvenega sveta po funkciji in ne more biti izvoljen za predsednika.
- (5) Za člana znanstvenega sveta je lahko imenovan znanstveni svetnik, strokovno raziskovalni svetnik, višji znanstveni sodelavec, višji strokovno raziskovalni sodelavec, vodja notranje organizacijske enote in vodja programa.
- (6) Član znanstvenega sveta ne more biti hkrati član upravnega odbora inštituta.
- (7) Sestava, dolžina mandata, način oblikovanja in podrobnejše naloge znanstvenega sveta se v skladu s tem sklepom določijo v statutu, na način, da je upoštevana uravnotežena zastopanost spolov članov.

V. PREMOŽENJE IN FINANCIRANJE INŠTITUTA

18. člen

(1) Inštitut je lastnik stvarnega premoženja, pridobljenega iz javnih in drugih virov.

(2) Inštitut ravna s stvarnim premoženjem, ki ga ima v lasti, v skladu s četrtem odstavkom 2. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18), ZZrID, tem sklepom in statutom.

(3) Inštitut je pred sklenitvijo pravnega posla, s katerim odtuji ali obremeni stvarno premoženje, katerega pogodbena vrednost presega 50.000 eurov, in pred brezplačno odtujitvijo ali obremenitvijo stvarnega premoženja dolžan pridobiti pisno soglasje vlade. Pravni posli, sklenjeni brez predhodnega pisnega soglasja, so nični.

(4) Sredstva, pridobljena iz ravnanja s stvarnim premoženjem, se uporabijo za amortizacijo, investicije, investicijsko vzdrževanje in opremo.

19. člen

(1) Sredstva, potrebna za izvajanje svojih dejavnosti, inštitut pridobiva:

1. iz proračuna Republike Slovenije;
2. iz proračuna Evropske unije in drugih evropskih institucij;
3. iz proračunov lokalnih skupnosti;
4. s plačili za storitve;
5. s prodajo blaga in storitev na trgu;
6. z donacijami in darili;
7. iz drugih virov.

(2) Inštitut posluje prek podračuna, odprtega pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila.

20. člen

(1) Javna služba se financira oziroma sofinancira iz javnih virov.

(2) Sredstva za izvajanje javne službe na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti se zagotavljajo kot sredstva za stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki jih inštitut pridobiva na podlagi šestletne pogodbe o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, sklenjene z ARRS.

(3) Prihodki znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz 2. ter 5. do 9. točke drugega odstavka 12. člena ZZrID se pri inštitutu kot prejemniku stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti obravnavajo enako kot prihodki javne službe.

(4) Prihodki znanstvenoraziskovalne in z njo povezane dejavnosti iz proračuna Evropske unije za izvajanje centraliziranih in drugih programov Evropske unije ter od drugih evropskih institucij se pri inštitutu obravnavajo enako kot prihodki javne službe.

21. člen

(1) Pri inštitutu se lahko ustanovi raziskovalni sklad, ki se lahko financira iz donacij, presežkov prihodkov nad odhodki inštituta, ob upoštevanju 23. člena tega sklepa in skladno z zakonom, ki ureja fiskalno pravilo, in drugih virov ter je namenjen za:

- odpiranje novih raziskovalnih področij in podporo obetavnih projektov,
- posebno podporo za strokovno napredovanje perspektivnih raziskovalcev in
- vključevanje tujih raziskovalcev v delo inštituta.

(2) Oblikovanje, upravljanje in podrobnejši namen uporabe raziskovalnega sklada se določijo s statutom.

(3) S sredstvi raziskovalnega sklada inštituta upravlja direktor inštituta.

VI. RAZPOLAGANJE S PRESEŽKOM PRIHODKOV NAD ODHODKI IN KRITJE PRIMANJKLJAJA SREDSTEV ZA DELO

22. člen

Inštitut prihodke in odhodke javne službe ter tržne dejavnosti vodi ločeno v skladu z veljavnimi finančnimi predpisi.

23. člen

(1) Presežek prihodkov nad odhodki, ustvarjen z dejavnostmi iz tretjega odstavka 4. člena ter tretjega in četrtega odstavka 20. člena tega sklepa, ob upoštevanju zakona, ki ureja fiskalno pravilo, sme inštitut nameniti le za izvajanje in razvoj dejavnosti. O razporeditvi odloči upravni odbor na predlog direktorja.

(2) Presežek prihodkov nad odhodki, ustvarjen z dejavnostmi iz prvega odstavka 5. člena tega sklepa, ob upoštevanju zakona, ki ureja fiskalno pravilo, inštitut lahko nameni za izvajanje in razvoj dejavnosti. O razporeditvi odloči upravni odbor na predlog direktorja.

(3) Inštitut za pokritje presežka odhodkov nad prihodki, ustvarjenega iz javne službe in z dejavnostmi iz tretjega in četrtega odstavka 20. člena tega sklepa, nameni tudi presežek prihodkov nad odhodki, ustvarjen z dejavnostmi iz prvega odstavka 5. člena tega sklepa. O načinu poravnave primanjkljaja odloči ustanovitelj na predlog upravnega odbora inštituta.

(4) Presežka odhodkov nad prihodki, ustvarjenega z dejavnostmi iz prvega odstavka 5. člena tega sklepa, inštitut ne sme pokriti iz sredstev javne službe ali dejavnosti iz tretjega in četrtega odstavka 20. člena tega sklepa. O načinu poravnave primanjkljaja odloča ustanovitelj na predlog upravnega odbora inštituta.

(5) V primeru presežka odhodkov nad prihodki po obračunskem načelu na javni službi, drugi dejavnosti ali na ravni inštituta mora inštitut naročiti revizijo računovodskih izkazov na način, kot ga določa zakon, ki ureja zunanjo revizijo.

VII. PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI INŠTITUTA V PRAVNEM PROMETU

24. člen

Inštitut je pravna oseba javnega prava, ki nastopa v pravnem prometu samostojno, z vsemi pravicami in obveznostmi brez omejitev, ob upoštevanju tretjega odstavka 18. člena tega sklepa.

VIII. ODGOVORNOSTI ZA OBVEZNOSTI INŠTITUTA

25. člen

(1) Ustanovitelj prevzema odgovornost za obveznosti inštituta iz naslova opravljanja dejavnosti, ki je javna služba, do vrednosti premoženja, pridobljenega iz državnega proračuna, s katerim inštitut razpolaga.

(2) Ustanovitelj ne odgovarja za obveznosti inštituta iz naslova izvajanja tržne dejavnosti.

(3) Inštitut odgovarja za svoje obveznosti do višine finančnih sredstev, s katerimi lahko razpolaga, ne glede na njihov vir.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

26. člen

(1) Mandat direktorja inštituta ter mandati upravnega odbora in znanstvenega sveta inštituta se nadaljujejo do njihovega izteka.

(2) Ne glede na tretji odstavek 10. člena tega sklepa se lahko v koledarskem letu 2022 predstavnika ustanovitelja v upravnem odboru imenujeta brez izvedbe javnega poziva.

(3) Ne glede na četrti odstavek 10. člena tega sklepa se lahko v koledarskem letu 2022 predstavnika uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti v upravnem odboru imenujeta brez izvedbe javnega poziva.

27. člen

Inštitut uskladi statut in druge splošne akte s tem sklepom in ZZrID najpozneje v štirih mesecih od uveljavitve tega sklepa.

28. člen

Prenos lastninske pravice za nepremično premoženje, ki ga na dan uveljavitve ZZrID inštitut upravlja, in druga premoženjsko pravna razmerja v zvezi s tem ter vknjižbo lastninske pravice v zemljiško knjigo, ter prenos lastninske pravice za premično premoženje, ki ga na dan uveljavitve ZZrID inštitut upravlja, in druga premoženjsko pravna razmerja v zvezi s tem direktor uredi v roku, ki ga določa ZZrID. O pravnomočno izvedenih prenosih lastninske pravice direktor sproti obvešča ministrstvo, pristojno za znanost.

29. člen

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati Odlok o preoblikovanju Inštituta za novejšo zgodovino v javni raziskovalni zavod (Uradni list RS, št. 39/92, 65/99, 37/03, 11/06, 47/11 in 134/20).

30. člen

Ta sklep začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne ... 2022

EVA 2022-3330-0016

Vlada Republike Slovenije

dr. Robert Golob

predsednik

Obrazložitev

S Sklepom o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Inštitut za novejšo zgodovino (v nadaljnjem besedilu: sklep) se usklajuje določbe ustanovitvenega akta javnega raziskovalnega zavoda Inštitut za novejšo zgodovino (v nadaljnjem besedilu: inštitut) z določbami Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21; v nadaljnjem besedilu: ZZrID), kot nalaga drugi odstavek 96. člena, in z drugimi predpisi. Gradivo nima finančnih posledic za proračun RS. Zaradi uskladitve z ZZrID se spreminja večina členov, zato je pripravljen nov sklep. Zaradi večje preglednosti in enostavnejše uporabe, so določbe ZZrID, ki so pomembne za delovanje inštituta, prepisane v sklep, s čimer se sledi načelu preglednosti. Glede na ZZrID sklep dodatno določa predvsem:

- Ob upoštevanju 78. člena ZZrID, ki ureja povezovanje in sodelovanje javnih raziskovalnih zavodov z univerzami in samostojnimi visokošolskimi zavodi, ki v drugem odstavku določa, da se podrobnejše določbe o postopku povezovanja in o sodelovanju javnih raziskovalnih zavodov z univerzami in samostojnimi visokošolskimi zavodi opredelijo v aktu o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda oziroma v statutu javnega raziskovalnega zavoda, se v sklepu v drugem odstavku 6. člena dodatno določa, da inštitut lahko postane pridružena članica univerze le ob predhodnem soglasju ustanovitelja.
- Ob upoštevanju 59. člena ZZrID, ki ureja avtonomijo javnih raziskovalnih zavodov, in kjer je v tretji točki določeno, da so javni raziskovalni zavodi pri svojem delu avtonomni, kar jim zagotavlja samostojno urejanje notranje organiziranosti in delovanja v skladu s predpisi, aktom o ustanovitvi in statutom, se na podlagi te določbe v prvem odstavku 16. člena sklepa določa, da ima inštitut lahko enega namestnika direktorja, medtem ko se število pomočnikov direktorja prepušča odločitvi javnega raziskovalnega zavoda in se določi s statutom.
- Ob upoštevanju prvega odstavka 71. člena ZZrID, ki določa, da je za direktorja javnega raziskovalnega zavoda lahko imenovan raziskovalec, ki ima izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu tretje stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih tretje stopnje in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 10. raven, izpolnjuje kriterije za vodjo temeljnega raziskovalnega projekta ter izpolnjuje tudi druge pogoje, določene z aktom o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda, so v sklepu določeni dodatni pogoji: aktivno obvladanje slovenskega in enega svetovnega jezika s prednostjo znanja angleškega jezika, izkušnje pri opravljanju zahtevnejših vodstvenih nalog, sposobnosti za organiziranje in vodenje znanstvenoraziskovalnega dela, pripravljena vizija razvoja inštituta za pet let, to je za čas trajanja mandata, ter da izpolnjuje druge pogoje, ki jih določajo veljavni predpisi.

Ob uskladitvi z ZZrID se v sklepu upošteva še Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 11/22; v nadaljnjem besedilu: pravilnik), ki v 24. členu določa, da morajo neposredni uporabniki najkasneje do konca leta 2023 uskladiti akte o ustanovitvi javnih zavodov, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija, z novim 119.a členom pravilnika, ki določa: »Akt o ustanovitvi posrednega uporabnika državnega proračuna, ki je javni zavod in ki poleg javne službe opravlja tudi prodajo blaga in storitev na trgu, mora vsebovati določbo, da javni zavod prodajo blaga in storitev na trgu lahko izvaja le, če bo z izvajanjem te zagotovil najmanj pokritje vseh s to dejavnostjo povezanih odhodkov.«. Določba je vključena v tretji odstavek 5. člena sklepa. Vsebina določb 119.b člena pravilnika, ki se glasi: »(1) Neposredni uporabnik pozove javne zavode, ki sodijo v njegovo pristojnost in ki opravljajo prodajo blaga in storitev na trgu, da v zvezi s to dejavnostjo pripravijo cenik z obrazložitvijo, ki vsebuje kalkulativne osnove za oblikovanje cene proizvodov in storitev tržne dejavnosti, ter akt, ki ureja prodajo blaga in storitev na trgu. (2) Neposredni uporabnik v pozivu iz prejšnjega odstavka določi, da mora iz cenika izhajati kalkulacija cene za dejavnost, ki jo javni zavod opravlja s prodajo blaga in storitev na trgu, cena pa mora biti določena tako, da so vanjo všteti vsi stroški, ki so povezani s prodajo blaga in storitev na trgu in se nanašajo na izdatke za blago in storitve, investicije in investicijsko vzdrževanje ter stroške dela. (3) Neposredni uporabnik v pozivu iz prvega odstavka tega člena določi tudi, da cenik za opravljanje prodaje blaga in storitev na trgu sprejme organ, pristojen za sprejem finančnega načrta javnega zavoda.«, pa je, ob upoštevanju sedmega odstavka 79. člena ZZrID, vključena v prvi odstavek 5. člena in v 20. točko drugega odstavka 11. člena sklepa.

S sklepom št. 00602-3/2017/54 z dne 13. 1. 2022 je Vlada RS sprejela Priporočila pristojnim ministrstvom za učinkovitejše upravljanje javnih zavodov (v nadaljnjem besedilu: priporočila vlade) ter predlagala ministrstvom, da spremembe ustanovitvenih aktov javnih zavodov s svojega delovnega področja predložijo v sprejem do 30. junija 2022:

- glede predlaganja in izbora kandidatov za predstavnike ustanovitelja v svetih javnih zavodov in glede osnovnih pogojev in meril za imenovanje članov svetov javnih zavodov, predstavnikov ustanovitelja je v tretji odstavku 10. člena dodano besedilo, da predstavnika ustanovitelja, ki ju imenuje vlada, ministrstvo, pristojno za znanost, in ministrstvo, pristojno za kulturo, izbereta na podlagi skupnega javnega poziva. Če se na javni poziv ne prijavi zadostno število kandidatov oziroma, če prijavljeni kandidati ne izpolnjujejo pogojev, določenih v javnem pozivu, in je treba zagotoviti nemoteno delovanje upravnega odbora, ministrstvu predlagata kandidata, ki izpolnjujeta pogoje iz javnega poziva, brez ponovljenega javnega poziva;
- glede ravnanja in potrebne skrbnosti članov svetov javnih zavodov, predstavnikov ustanovitelja, je v tretjem odstavku 12. člena sklepa citirana določba 70. člena ZZrID, ki določa: »Člani upravnega odbora javnega raziskovalnega oziroma infrastrukturnega zavoda morajo svoje naloge opravljati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika. Za kršitev dolžne skrbnosti in zaradi kršitve varovanja poslovne skrivnosti so odškodninsko odgovorni po splošnih načelih obligacijskega prava.«;
- glede sodelovanja s predstavniki ustanovitelja v svetih zavodov in spremljanja njihovega delovanja je dodan tretji odstavek 11. člena, ki določa, da upravni odbor ministrstvo, pristojno za znanost: obvešča o imenovanju oziroma razrešitvi direktorja v 7 dneh od njegovega imenovanja oziroma razrešitve, seznanja z besedilom statuta in njegovih sprememb v 7 dneh po njihovem sprejemu, na podlagi njegovih usmeritev ali na njegovo zahtevo obvešča o sprejetih odločitvah upravnega odbora, vsako leto v letnem poročilu inštituta poroča o delu upravnega odbora. V izogib podvajanju dokumentov, se predlaga, da le-te pošilja neposredno upravni odbor in ne posamezni člani.

V sklepu se v četrtem odstavku 20. člena jasno zapiše, da se prihodki znanstvenoraziskovalne in z njo povezane dejavnosti iz proračuna Evropske unije za izvajanje centraliziranih in drugih programov Evropske unije ter od drugih evropskih institucij pri inštitutu obravnavajo enako kot prihodki javne službe. Glede na 79. člen ZZrID gre za dodatno besedilo. S tem se jasno zapiše, da se tudi evropski projekti obravnavajo enako kot prihodki javne službe. Glede na 15. odstavek 79. člena ZZrID bi kakršnakoli drugačna ureditev pomenila, da npr. tisti ki dosegajo pri ERC projektih visoko uspešnost in jih financira EU, le-te knjižijo kot tržno dejavnost, tisti ki so manj uspešni in jih prek komplementarne sheme financira ARRS, pa projekt z istega EU razpisa obravnavajo kot prihodke javne službe. Podobno velja za projekte pečata odličnosti. Ureditev sledi Pravilniku o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19 in 153/21), ki v Izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka, prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov, prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada, prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU, ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije in prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav umešča pod »Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe«. Sklic na določbo četrtega odstavka 20. člena je vključen tudi v 23. člen sklepa.

Glede na seznam dejavnosti po SKD v Odloku o preoblikovanju Inštituta za novejšo zgodovino v javni raziskovalni zavod (Uradni list RS, št. (Uradni list RS, št. 39/92, 65/99, 37/03, 11/06, 47/11 in 134/20) je v 4. členu črtana dejavnost višješolskega izobraževanja. Inštitut te dejavnosti ne izvaja. Dodana pa je dejavnost L 68.200 Oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin, ki bo omogočila oddajo nepremičnin v najem.

Inštitut za novejšo zgodovino je postal javni raziskovalni zavod z Odlokom o preoblikovanju Inštituta za novejšo zgodovino v javni raziskovalni zavod (Uradni list RS, št. (Uradni list RS, št. 39/92, 65/99, 37/03, 11/06, 47/11 in 134/20) in v skladu z novim sklepom nadaljuje svoje delo.